

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

โรงเรียนผดุงนารี

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 วิธีการทางประวัติศาสตร์

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่อง ย้อนเวลาสู่สารคาม ผ่านเลนส์วิธีการทางประวัติศาสตร์

เวลา 1 ชั่วโมง

ครูประจำรายวิชา นายก่อเกียรติ สุรินทร์

วันที่ 19 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2569

เวลา 08.20-09.15 น. อาคาร/ห้องเรียน 431

1.มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ

2.ตัวชี้วัด

นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 1/3)

3.สาระสำคัญ

ประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาเรื่องราวหรือเหตุการณ์ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในอดีตในช่วงเวลาต่าง ๆ จากหลักฐานทั้งที่เป็นประเภทยาลักษณ์อักษรและหลักฐานประเภทที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยอาศัยหลักฐานดังกล่าววิเคราะห์ตีความเพื่อสร้างเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงจากหลักฐานซึ่งเป็นร่องรอยจากอดีตที่หลงเหลืออยู่ วิธีการทางประวัติศาสตร์มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา การรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบและประเมินคุณค่าของหลักฐาน การตีความหลักฐาน และการเรียบเรียงและการนำเสนอ

4.สาระการเรียนรู้

ความหมายและความสำคัญของประวัติศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองมหาสารคาม

5.สมรรถนะสำคัญของนักเรียน

ความสามารถในการคิด

6.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

มีวินัย

7.จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากนักเรียน เรื่อง ย้อนเวลาสู่สารคาม ผ่านเลนส์วิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ (A)
3. ยกตัวอย่างและวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ (P)

8.การจัดการเรียนรู้

ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นสมอง

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทำ Brain Gym (กิจกรรม หัว เอว ไหล่) เพื่อกระตุ้นการเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อกระตุ้นสมองน้อย สมองซีกขวาและซ้าย ให้ทำงานสัมพันธ์กัน

2. ครูทบทวนความรู้เดิม และเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา โดยครูโชว์รูปภาพ "ปรางค์กู่บ้านเขวา" และรูป "โรงพยาบาลในปัจจุบัน"

ชวนคิด: "นักเรียนคิดว่าคนสมัย 800 ปีก่อน เวลาป่วยเขาไปรักษาตัวที่ไหน? และสิ่งก่อสร้างนี้เกี่ยวข้องกับ การรักษาโรคอย่างไร?"

ขั้นที่ 2 ชื่นนำเสนอ

1. ครูอธิบาย เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยใช้ Canva และนำเสนอแหล่งประวัติศาสตร์จังหวัด มหาสารคาม เช่น ปรางค์กู่บ้านเขวา พระธาตุนาดูน เมืองท่า ฯ

ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือเรียนรู้และฝึกฝน

1. นักเรียนศึกษาใบงานและลงมือทำใบงานภายในชั่วโมง โดยให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นที่นักเรียนรู้จัก โดยประยุกต์ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปความรู้

1. นักเรียนและครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พร้อมถามและตอบ ข้อสงสัยในเนื้อหา

ขั้นที่ 5 ประยุกต์ใช้ความรู้

1. ครูให้นักเรียนสรุปเนื้อหาเป็นรูปแบบแผนผังความคิด
2. นักเรียนทุกคนแข่งขันการตอบคำถาม โดยใช้ Kahoot และครูอธิบายเพิ่มเติมคำตอบแต่ละข้อ

9.สื่อการเรียน แหล่งเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

9.1สื่อการเรียน

- สื่อสำหรับนำเข้าสู่การเรียน

1.โปรแกรมนำเสนอ Canva

- สื่อสำหรับครูแจ้ง จุดประสงค์ สาระการเรียน วิธีการเรียน กิจกรรม การวัดผลฯ

- 1.โปรแกรมนำเสนอ Canva
- สื่อสำหรับเรียนรู้
 - 1.โปรแกรมนำเสนอ Canva
 - 2.ใบความรู้
- สื่อปฏิบัติกิจกรรม
 - 1.โปรแกรมนำเสนอ Canva
 - 2. Kahoot
- สื่อสรุปการเรียนรู้/นำเสนอผลงาน
 - 1.โปรแกรมนำเสนอ Canva
 - 2.ใบความรู้

9.2แหล่งเรียนรู้

- 1.หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 2.เอกสารเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์

10.การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

- ด้านกายภาพ ครูผู้สอนจัดสภาพชั้นเรียนก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ เช่น การเตรียมสื่อนำเสนอให้พร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้ และครูผู้สอนจัดสภาพแวดล้อม
- ด้านจิตภาพ ผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนที่ดี มีความสุภาพ เรียบร้อย ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีมีการใช้กิจกรรมเกม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ด้านสังคม จัดการเรียนรู้ในบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเหมาะต่อการเรียนรู้ การโต้ตอบที่ดี มีความสนุกสนาน และปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเท่าเทียม
- ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้สอนใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยี คือ Canva ในรูปแบบการนำเสนอและกิจกรรมเกมช่วงเข้าสู่บทเรียน และผู้ใช้สมาร์ทโฟนในการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองในการทำกิจกรรมกลุ่ม

11.การวัดและประเมินผล

รายการวัดผล และ ประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และ ขั้นตอนของวิธีการ ทางประวัติศาสตร์ได้ (K)	- การตรวจใบงาน เรื่อง วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ - การตอบคำถาม	- ใบงาน เรื่อง วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ - คำถามใน Kahoot	- นักเรียนผ่าน ระดับพอใช้ ขึ้นไป - นักเรียนผ่าน เกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
2. ยกตัวอย่างและ วิเคราะห์ ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นโดยใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์ได้ (P)	- การตรวจใบงาน เรื่อง วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ - การตอบคำถาม	- ใบงาน เรื่อง วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ - คำถามใน Kahoot	- นักเรียนผ่าน ระดับพอใช้ ขึ้นไป - นักเรียนผ่าน เกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
3. เห็นความสำคัญของ วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ (A)	แบบประเมินพฤติกรรมด้าน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียน	แบบประเมิน พฤติกรรมด้าน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน	ระดับพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านใฝ่เรียนรู้

กิจกรรมเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ.....ครู

(นายก่อเกียรติ สุรินทร์)

...../...../.....

การตรวจสอบ/ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....
.....

ลงชื่อ.....หัวหน้ากลุ่มสาระฯ

()

...../...../.....

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....กลุ่มสาระ.....สาระการเรียนรู้.....

หน่วยการเรียนรู้.....เรื่อง.....จำนวนนักเรียน.....คน มาเรียน.....คน

ขาด.....คน ป่วย.....คน ลา.....คน มาสาย.....คน

รายชื่อ 1..... 2..... 3.....

สรุปผลการเรียนรู้

1.ด้านความรู้ (พุทธิพิสัย) ผ่านเกณฑ์ คน% ไม่ผ่าน คน%

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

2.ด้านทักษะ กระบวนการ (ทักษะพิสัย) ผ่านเกณฑ์ คน% ไม่ผ่าน คน%

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

3.ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (จิตพิสัย) ผ่านเกณฑ์ คน% ไม่ผ่าน คน%

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

4.ด้านอื่นๆ

พฤติกรรมนักเรียน

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

รูปแบบ เทคนิค กิจกรรม วิธีการจัดการเรียนรู้

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

สื่อการเรียนรู้

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

แหล่งเรียนรู้

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....
.....

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ปัญหา อุปสรรค

.....
.....

การวัดผลประเมินผล

ปัญหา อุปสรรค

.....
.....

แนวทางแก้ไข

.....
.....

ลงชื่อ.....ครู

(.....)

...../...../.....

ลงชื่อ.....หัวหน้ากลุ่มสาระฯ

(.....)

...../...../.....

ลงชื่อ.....ฝ่ายวิชาการ

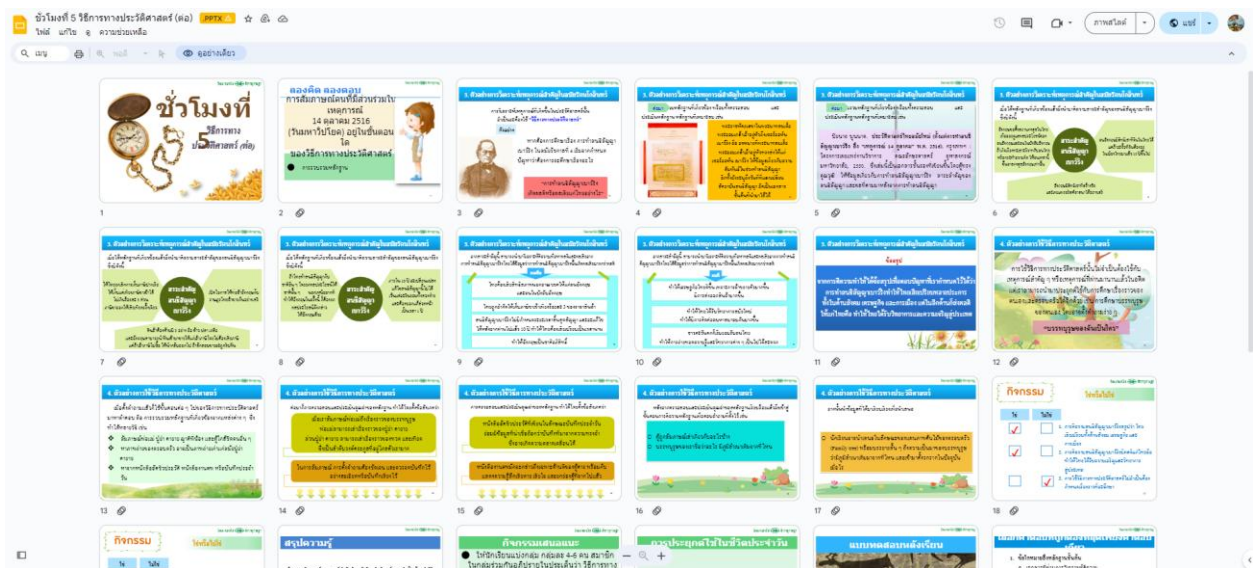
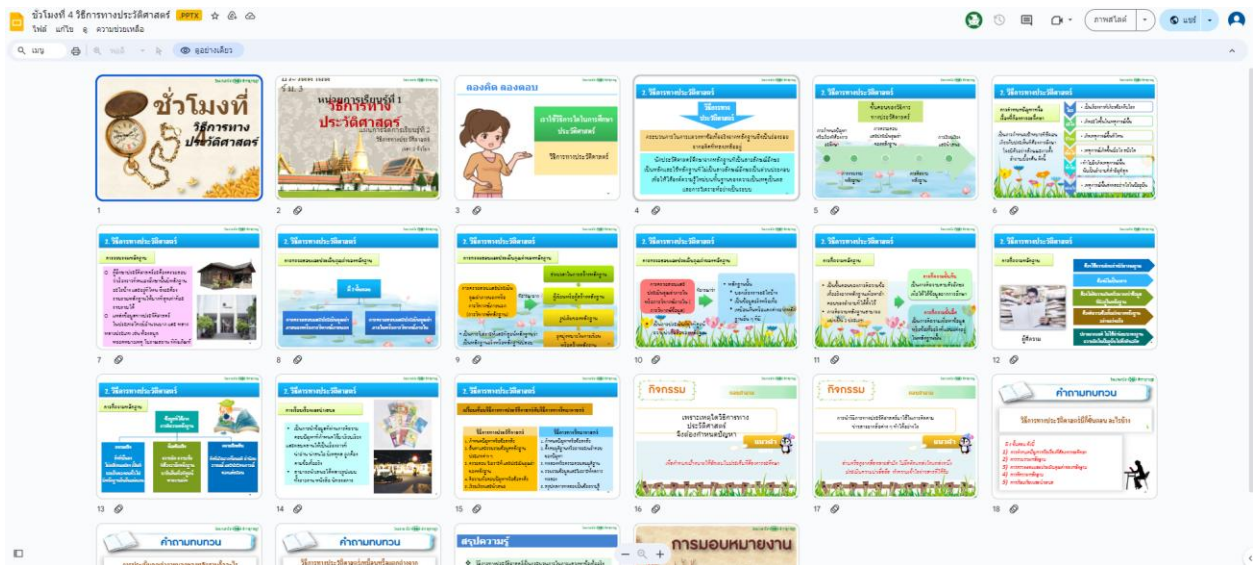
(.....)

...../...../.....

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

1. สื่อนำเสนอ Canva เรื่อง ย้อนเวลาสู่สารคาม ผ่านเลนส์วิถีการทางประวัติศาสตร์
2. ใบงาน เรื่อง ย้อนเวลาสู่สารคาม ผ่านเลนส์วิถีการทางประวัติศาสตร์
3. แบบประเมินใบงาน เรื่อง ย้อนเวลาสู่สารคาม ผ่านเลนส์วิถีการทางประวัติศาสตร์
4. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
5. สื่อปฎิบัติกิจกรรม Kahoot และคำถามและคำตอบที่ใช้ในการปฎิบัติกิจกรรม
6. รูปภาพ ปรางค์หมู่บ้านเขวา

1. สื่อนำเสนอ Canva เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์

2. ใบงาน เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์

ใบงานที่ 2

เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตัวชี้วัดชั้นปี 1. วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 3/2)

2. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ (ส 4.1 ม. 3/2)

คำชี้แจง แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มกันหาข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มากลุ่มละ 1 เรื่อง แล้วนำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และสรุปลงในกรอบที่กำหนดให้

[illegible]

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

6. _____

[illegible]

4. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/.....

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1.	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
2.	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
3.	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
4.	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
5.	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	3	ระดับคุณภาพ ดี
	2	ระดับคุณภาพ พอใช้
	1	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

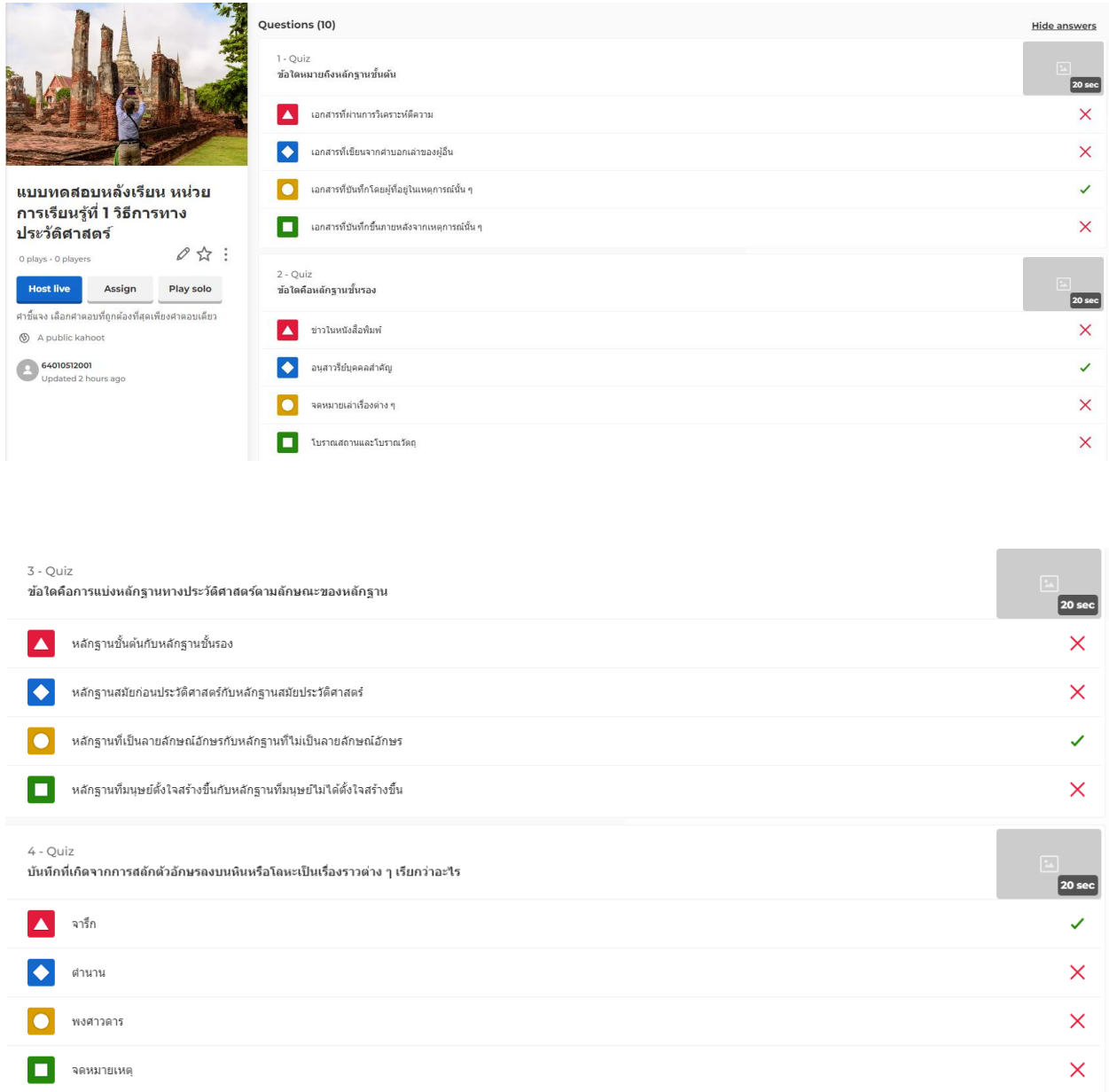
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ 11 - 15 คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ 6 - 10 คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ 1 - 5 คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นายก่อเกียรติ สุรินทร์)

/เกณฑ์การให้คะแนน....

5. สื่อปฏิบัติการกิจกรรม Kahoot และคำถามและคำตอบที่ใช้ในการปฏิบัติการกิจกรรม

The image shows a Kahoot! quiz interface on a mobile device. The top section features a large image of a person standing in front of ancient ruins. Below the image, the quiz title is 'แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วิธีการทางประวัติศาสตร์' (Post-test Unit 1: Historical Research Methods). It indicates 0 plays and 0 players. There are three buttons: 'Host live', 'Assign', and 'Play solo'. Below these, it says 'A public kahoot' and shows a user ID '64010512001' updated 2 hours ago.

Questions (10)

1 - Quiz
ข้อใดหมายถึงหลักฐานชั้นต้น

- เอกสารที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว ✗
- เอกสารที่เขียนจากคำบอกเล่าของผู้อื่น ✗
- เอกสารที่บันทึกโดยผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ ✓
- เอกสารที่บันทึกขึ้นภายหลังจากเหตุการณ์นั้น ๆ ✗

2 - Quiz
ข้อใดคือหลักฐานชั้นรอง

- ข่าวในหนังสือพิมพ์ ✗
- อนุสาวรีย์บุคคลสำคัญ ✓
- จดหมายเล่าเรื่องต่าง ๆ ✗
- โบราณสถานและโบราณวัตถุ ✗

3 - Quiz
ข้อใดคือการแบ่งหลักฐานทางประวัติศาสตร์ตามลักษณะของหลักฐาน

- หลักฐานชั้นต้นกับหลักฐานชั้นรอง ✗
- หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์กับหลักฐานสมัยประวัติศาสตร์ ✗
- หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรกับหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ✓
- หลักฐานที่มนุษย์ตั้งใจสร้างขึ้นกับหลักฐานที่มนุษย์ไม่ได้ตั้งใจสร้างขึ้น ✗

4 - Quiz
บันทึกที่เกิดจากการสัปดาห์ละครั้งบนเนินหรือโลงเป็นเรื่องราวต่าง ๆ เรียกว่าอะไร

- จารึก ✓
- ตำนาน ✗
- พงศาวดาร ✗
- จดหมายเหตุ ✗

5 - Quiz

เพราะเหตุใดพงศาวดารจึงเป็นหลักฐานที่มีความสำคัญในการศึกษาเรื่องราวในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

20 sec

- ☐ ไม่มีหลักฐานอื่น ๆ ให้ศึกษา ✗
- ☐ เป็นหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด ✗
- ☒ เป็นหลักฐานที่บอกเรื่องราวได้ละเอียดกว่าหลักฐานอื่น ✓
- ☐ ถูกเขียนโดยไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง ✗

6 - Quiz

ข้อใดเป็นหลักฐานที่เขียนขึ้นโดยชาวต่างชาติ

20 sec

- ☐ นิราศลอนดอน ✗
- ☐ กรุงเทพฯ เดลิเมล์ ✗
- ☐ จดหมายเหตุเสด็จหัวากอ ✗
- ☒ จดหมายเหตุเรื่องมิชชันนารีอเมริกันเข้ามาประเทศไทย ✓

7 - Quiz

หนังสือพิมพ์ใดมีจุดมุ่งหมายทางการเมือง

20 sec

- ☐ ดรุณาวาท ✓
- ☐ เสียงอ่างทอง ✗
- ☐ กรุงเทพฯ เดลิเมล์ ✗
- ☐ บางกอกรีคอร์เดอร์ ✗

8 - Quiz

ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกในการศึกษาประวัติศาสตร์

20 sec

- ☐ การตีความหลักฐาน ✗
- ☐ การรวบรวมหลักฐาน ✗
- ☒ การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่ต้องการจะศึกษา ✓
- ☐ การตรวจสอบและประเมินคุณค่าของหลักฐาน ✗

9 - True or false

หนังสือเรียนถือเป็นหลักฐานชั้นต้นใช่หรือไม่

10 sec

True

False

10 - Quiz

การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ควรหลีกเลี่ยงข้อใด

20 sec

การสังเกตและเปรียบเทียบข้อมูล

การใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การตีความข้อเท็จจริงอย่างเหตุผล

การใช้ทัศนคติในปัจจุบันไปวินิจฉัยอดีต

6. รูปภาพ ปรากฏบ้านเขว

ย้อนเวลาสู่สารคาม ผ่านเลนส์วิธีการทางประวัติศาสตร์

กุ่มหาราตุ (ปราสาทบ้านเขว้า) ตั้งอยู่ที่ บ้านเขว้า ตำบลเขว้า อำเภอเมืองมหาสารคาม ถือเป็นโบราณสถานสำคัญอีกหนึ่งของจังหวัดมหาสารคาม ที่คาดว่าสร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 18 สำหรับเป็นโรคนยาศาล ในศาสนาพุทธลัทธิมหายาน

ปราสาทแห่งนี้เป็นศิลปะขอมแบบบาบูน รูปทรงกระโจมสี่เหลี่ยม สร้างด้วยศิลาแลง สูงจากพื้นดินถึงยอด 4 วา กว้าง 2 วา 2 ศอก

ภายในปราสาทล้อมรอบด้วยกำแพงสี่เหลี่ยม มีคูประจักษ์ประจักษ์ ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้มีบรรณาลัย 1 หลัง มีชั้นประดิษฐานกึ่งกลางกำแพงแก้ว ด้านหน้าเป็นทางเข้าออกเพียงด้านเดียว ส่วนอีก 3 ด้าน เป็นประตูหลอก กรอบประตูและทับหลังเป็นหินทราย

นอกจากนี้ ยังมีประติมากรรมสำคัญที่ค้นพบภายในกุ่มหาราตุ (ปราสาทบ้านเขว้า) คือ รูปเคารพหินทราย 2 องค์ องค์หนึ่งเป็น พระโกษกษัตริย์ไวยุทธประภาดลาคค พระพุทธเจ้าบรมครูแห่งการแพทย์ ผู้มีความเมตตาประทานธรรมโอสภแก่สรรพสัตว์ทั้งปวง ในอิริยาบถประทับนั่งขัดสมาธิ ประนมมือ และถือสังข์

ผลิตสื่อโดย นายก่อเกียรติ สุรินทร์

